

ВСТУП

В умовах реформування економіки країни змінюється значення бухгалтерського обліку й істотному коригуванню підлягають методологічні та методичні аспекти його організації. За галузевим стандартом вищої школи (2010) до навчальних планів вищих навчальних закладів введено нормативний курс “Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті”, що свідчить про важливе значення інформатики і її складової частини – інформаційної технології у діяльності професійних бухгалтерів. Мета вивчення цієї дисципліни – сформувати у майбутніх бухгалтерів систему теоретичних і практичних знань у галузі побудови і функціонування інформаційних систем і комп’ютерних технологій та можливостей їх використання в обліку та аудиті.

Останніми роками пришвидшуються темпи розвитку інформаційних технологій бухгалтерського обліку. Кожен бухгалтер-практик працює на комп’ютері й не уявляє без нього своєї професійної діяльності. Тому основними завданнями курсу інформаційних систем і технологій в обліку та аудиті є:

- вивчення основ облікової інформатики, складу задач обліку та аудиту, особливостей їх розв’язання в умовах використання різних технологій оброблення економічної інформації;
- набуття вмінь виконувати постановку типових задач бухгалтерського обліку та аудиту, розробляти алгоритми їх розв’язання за допомогою систем керування базами даних і пакетів прикладних програм.

Пропонований підручник містить теми, в яких розкрито зміст дисципліни.

У *першій темі* “Інформаційні системи в управлінні економікою” розглянуто поняття інформаційної системи, її роль і місце в системі управління; охарактеризовано основні етапи розвитку інформаційних систем та наведено їх класифікацію; описано структуру економічної інформаційної системи; наведено основні перспективні засоби і напрями розвитку інформаційних систем; висвітлено поняття “інформаційний бізнес”, “інформаційний ринок”, “інформаційний менеджмент”, “інформаційний сервіс” та “інформаційна інфраструктура” як основа функціонування автоматизованої частини інформаційної системи.

Друга тема “Економічна інформація і засоби її формалізованого описання” містить характеристику економічної інформації, її структуризацію та формалізування подання; порівняльний аналіз методів класифікації та кодування інформації.

У *третьій темі* “Організація позамашинної інформаційної бази” розглянуто поняття машинної інформаційної бази; подано класифікацію та характеристику носіїв інформації; розглянуто проектування форм носіїв первинної інформації та проектування форм виведення результатної інформації.

Четверта тема – “Організація машинної інформаційної бази систем оброблення економічної інформації” містить описання поняття машинної інформаційної бази; дослідження основ організації автоматизованого банку даних; детальний

розгляд реляційної моделі даних, елементів теорії нормалізації та мови структурованих запитів SQL; огляд концепцій зберігання інформації.

У **п'ятій темі** “Інформаційні технології оброблення економічної інформації” розкрито поняття інформаційних технологій та наведено їх класифікацію; детально охарактеризовано найпоширеніші інформаційні технології.

У **шостій темі** – “Організаційно-методичні основи створення, функціонування та вибору автоматизованої інформаційної системи бухгалтерського обліку” детально розглянуто життєвий цикл створення інформаційних систем; основні підходи до створення і впровадження автоматизованих інформаційних систем бухгалтерського обліку; найважливіші критерії вибору автоматизованої інформаційної системи бухгалтерського обліку.

У **сьомій темі** – “Розв’язання задач бухгалтерського обліку за допомогою комп’ютера” описано різні режими роботи користувача з комп’ютером; розглянуто типові процедури розв’язання задач бухгалтерського обліку; подано технологію проектування і розв’язання задач бухгалтерського обліку в пакетному та діалоговому режимах.

У **восьмій темі** – “Інформаційна технологія розв’язання задач з аудиту на підприємстві” розглянуто: нормативні аспекти аудиту підприємств, які застосовують комп’ютерні інформаційні системи; прикладні аспекти аудиту підприємств в умовах автоматизованої обробки інформації; концепції побудови комплексної автоматизованої інформаційної системи обліку, аналізу та внутрішнього аудиту; найпоширеніші інформаційні системи для автоматизації аудиторської діяльності.

Темі 9–15 містять матеріал з автоматизації найважливіших ділянок обліку, зокрема:

тема 9 – “Автоматизація обліку основних засобів”;

тема 10 – “Автоматизація обліку матеріальних цінностей”;

тема 11 – “Автоматизація обробки інформації обліку праці і заробітної плати”;

тема 12 – “Автоматизація обліку готової продукції та її реалізації”;

тема 13 – “Автоматизація обліку фінансово-розрахункових операцій”;

тема 14 – “Автоматизація обліку витрат на виробництво”;

тема 15 – “Автоматизація зведеного обліку і складання звітності”.

У кожній з перерахованих тем наведена загальна характеристика задач певної ділянки бухгалтерського обліку, вхідні документи, коди облікових номенклатур та розрахунок і відображення вихідної інформації.

Матеріал підручника подано у доступній формі, теоретичні положення проілюстровано прикладами, що сприятиме формуванню у фахівця належного рівня знань і вмінь як для вирішення теоретичних завдань та подальшої підготовки, так і для практичної діяльності у сфері організації і застосування автоматизованих інформаційних систем в обліку та аудиті.

Підручник буде корисним студентам вищих навчальних закладів спеціальностей бухгалтерського спрямування, а також усім, кого цікавить ця тематика.